

Türkiye ve Dünya Ekonomi Gündemi (27 Kasım – 1 Aralık)**Türkiye**

- Ekonomik güven endeksi Ekim ayında 96.5 iken, Kasım ayında %1.3 azalarak 95.3 değerini aldı.
- İhracat 2023 yılı Ekim ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre %7.4 artarak 22 milyar 871 milyon dolar, ithalat %0.6 artarak 29 milyar 390 milyon dolar olarak gerçekleşti. Böylece dış ticaret açığı bir önceki yılın aynı ayına göre %17.5 azalarak 7 milyar 902 milyon dolardan, 6 milyar 519 milyon dolara geriledi.
- Türkiye ekonomisi üçüncü çeyrekte beklentilerin üzerinde yıllık bazda %5.9 büyüdü. Büyüme yılın ilk dokuz ayında %4.7 oldu. Takvim etkisinden arındırılmış GSYH, üçüncü çeyrekte bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %5.1 arttı. Yılın ikinci çeyreğinde %3.3 artan mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH ise bir önceki çeyreğe göre %0.3 arttı.
- İmalat PMI Ekim'deki 48.4'ten Kasım'da 47.2'ye geriledi.
- TCMB Başkanı Gaye Erkan, para politikasındaki sıkılaştırmanın enflasyon beklentilerinde iyileşmeye yol açmaya başladığını ve TL'ye geçiş zamanının geldiğine inandığını söyledi.
- Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), 2023 yılı için Türkiye'nin ekonomik büyüme tahminini Eylül ayındaki %4.3'ten %4.5'e, 2014 yılı büyüme tahminini ise %2.6'dan %2.9'a yükseltti. OECD Türkiye ekonomisinin 2025'te %3.2 büyümesini bekliyor.
- Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu S&P, Türkiye'nin kredi notu görünümünü 'durağan'dan 'pozitif'e revize etti. S&P, Türkiye'nin yabancı ve yerel para cinsinden kredi notlarını "B" olarak teyit etti.

ABD

- ABD ekonomisi 2023 yılı üçüncü çeyrek büyüme oranı çeyreklik bazda %4.9'dan %5.2'ye revize edildi.
- Çekirdek kişisel tüketim harcamaları endeksi Ekim'de %3.5'e gerileyerek beklentilere paralel gerçekleşti.
- Fed Bej Kitap raporunun Kasım sayısında, perakende satışların karışık bir seyir izlemeye devam ettiği, tüketicilerin fiyat hassasiyetinin artması nedeniyle isteğe bağlı ürünler ile mobilya ve ev aletleri gibi dayanıklı malların satışlarının ortalamada azaldığı bildirildi. Ayrıca gelecek 6 ila 12 aya ilişkin ekonomik görünümün raporlama dönemi boyunca zayıfladığı belirtildi.
- Fed Başkanı Jerome Powell, Fed'in ekonomiyi gereğinden fazla yavaşlatması riskinin, faiz oranlarını enflasyonu kontrol altına alacak kadar yükseltmemesi riskiyle "daha dengeli" hâle geldiğini söyledi.

Avrupa

- Avrupa Merkez Bankası (ECB) Başkanı Christine Lagarde, Euro Bölgesi'ndeki enflasyon baskılarının hafiflediğini ancak ücretlerdeki artışın hala güçlü olduğunu, bu nedenle ECB'nin enflasyonla mücadelesinin henüz bitmediğini söyledi.
- Euro Bölgesi'nde Kasım ayı enflasyonu öncül verilere göre yıllık bazda %2.4'e gerileyerek beklentilerin altında açıklandı. Çekirdek enflasyon ise yıllık bazda beklentilerin altında gerçekleşerek %3.6'ya geriledi.
- Almanya'da Kasım ayı enflasyonu öncül verilere göre %3.2'ye gerileyerek beklentilerin altında gerçekleşti. Tüketici fiyatları aylık bazda ise %0.4 ile beklentilerin üstünde geriledi.

Asya

- Çin'de resmî imalat sektörü PMI Kasım'da 49.4 seviyesine gerileyerek beklentilerin altında gerçekleşti. Hizmet sektörü PMI ise 0.4 puan düşüşle 50.2 seviyesine geriledi.

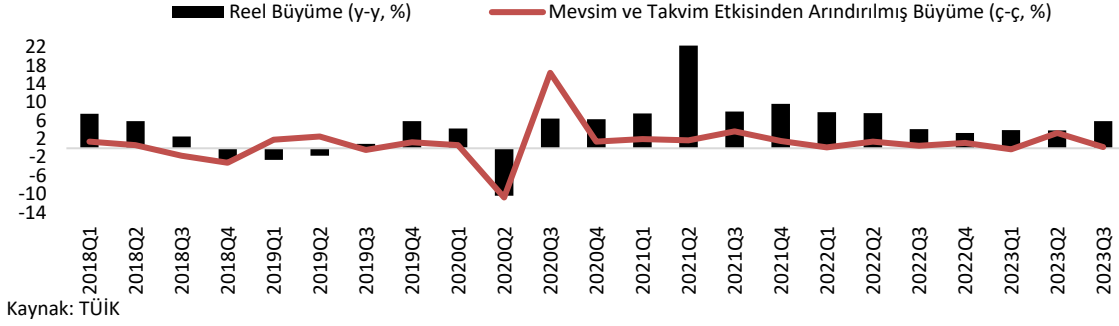
Diğer

- Yeni Zelanda Merkez Bankası (RBNZ), beklentilere paralel üst üste dördüncü kez politika faizini değiştirmede ve gösterge faiz oranı 14 yılın en yüksek seviyesi olan %5.50 olarak bırakıldı. RBNZ, enflasyonun çok yüksek olduğu konusunda uyardı ve faiz oranlarının daha da artırılması gerekebileceği yönünde bazı işaretler verdi.
- OECD 2023 yılı için küresel ekonomik büyüme tahminini %3'ten %2.9'a indirdi, 2024 büyüme tahminini %2.7'de sabit tuttu. OECD küresel ekonominin 2025'te %3 büyümesini bekliyor.

Ayrıntılar...

Yurt içi

Türkiye ekonomisi 2023 yılının üçüncü çeyreğinde %5.9 büyüdü.

Türkiye ekonomisi, 2023 yılının üçüncü çeyreğinde geçen yılın aynı çeyreğine göre %5.9 büyüdü (piyasa beklentisi: %5.5). Takvim etkisinden arındırılmış GSYH, üçüncü çeyrekte bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %5.1 arttı. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH ise bir önceki çeyreğe göre yavaşlayarak %0.3 arttı.

GSYH içinde en yüksek paya sahip olan hizmetler sektörü, yıllık bazda %3.2 büyüdü ve büyümeye 1.8 puan katkıda bulundu. Üçüncü çeyrekte büyümeye 1.7 puan katkıda bulunan vergi ve sübvansiyonlar ise %16.5 ile yıllık bazda en hızlı artan kalem oldu.

Hanehalkı tüketiminin büyümeye pozitif yönlü katkısı önemli rol oynamaya devam ederken, yatırımların büyümeye katkısı 3.4 puan oldu. Net ihracatın büyümeye negatif katkısı ise azaldı.

Merkez Bankası'nın faiz oranlarını yükseltmesinin yanı sıra bazı kamu otoritelerinin de son dönemde harcamaları kısıtlayan kararlar alındığı görülüyor. Bu durumun Türkiye büyümesine çok yüksek katkı sağlayan hatta büyümede belirleyici olan hanehalkı tüketim harcamalarında düşüşe neden olmasıyla büyümede yavaşlamaya neden olsa bile, kurlarda yaşanan yükselişin ihracatı desteklemesiyle dış ticaretin negatif etkisinin azalacak olmasının, tüketici harcamalarındaki düşüşü bir miktar telafi etmesi beklenmektedir. Bu kapsamda, son çeyrekte finansal koşullardaki sıkışmanın etkileri belirginleşecek olmasına ve yılın son çeyreğinde üçüncü çeyreğe kıyasla yavaşlama yaşanması beklenmesine karşın, açıklanan öncül verilerin de katkısıyla sanayi üretim endeksinden gelecek katkının öncülüğünde 2023 yılında Orta Vadeli Program hedefi olan %4.4 veya üzerinde bir büyüme oranı gerçekleşmesini bekliyoruz.

S&P Türkiye'nin kredi not görünümünü yükseltti.

Kuruluş	Not	Yatırım Yapılabilirlik	Son Gözden Geçirme Tarihi	Görünüm	Eski Karar
Fitch	B	4 Kademe Altında	8 Eylül 2023	Durağan	Negatif
S&P	B	4 Kademe Altında	30 Kasım 2023	Pozitif	Durağan
Moody's	B3	5 Kademe Altında	7 Eylül 2023	Durağan	Durağan

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu S&P, takvim dışı değerlendirmeye giderek Türkiye'nin kredi notu görünümünü 'Durağan'dan 'Pozitif'e revize etti. Kredi notu B olarak teyit edildi.

S&P yayımladığı notta, cari açığa daha belirgin gerileme, dolarizasyonda azalma ve döviz rezervlerinin güçlenmesi durumlarında kredi notunun da artırılabilceği vurgulandı.

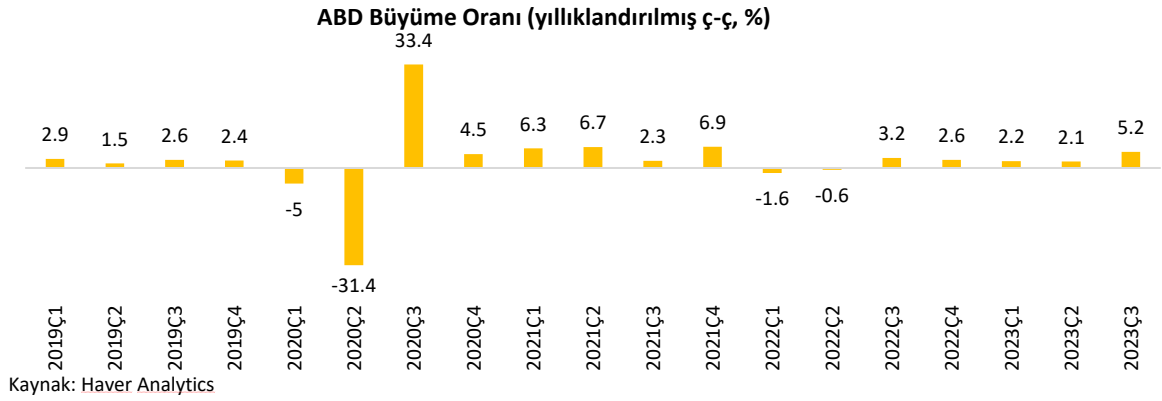
TCMB bazı düzenlemeler getirdi.

TCMB tarafından yayımlanan tebliğe göre döviz dönüşümlü kur korumalı mevduata politika faizinin altında faiz verilebilecek ancak bu oran, politika faizi olan 1 hafta vadeli repo ihale faiz oranının %85'inden daha düşük olamayacak.

TCMB reeskont işlemlerinde uygulanacak iskonto faiz oranı ile avans işlemlerinde uygulanacak faiz oranlarını 5 baz puan artırdı. Buna göre; vadesine en çok 3 ay kalan senetler karşılığında yapılacak reeskont işlemlerinde uygulanacak iskonto faiz oranı yıllık %40.75, avans işlemlerinde uygulanacak faiz oranı ise %41.75 oldu.

Yurt dışı

ABD ekonomisi üçüncü çeyrek büyüme oranı %4.9'dan %5.2'ye revize edildi.

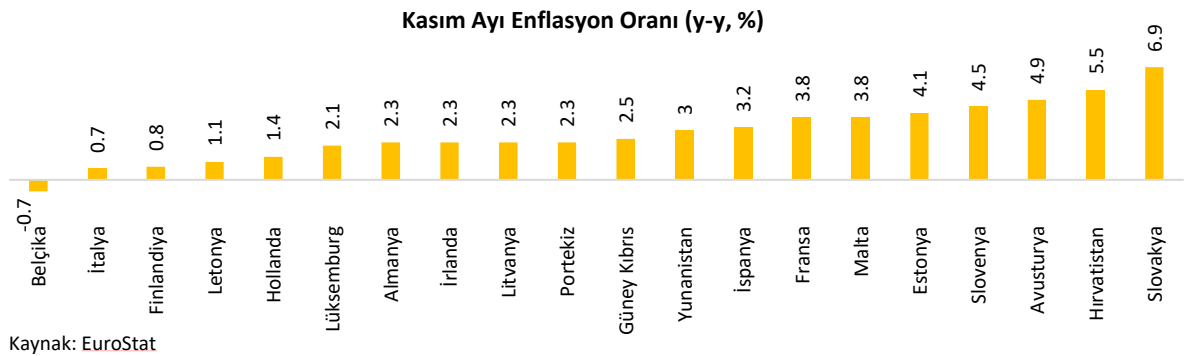

ABD ekonomisinin 3.çeyrek büyüme oranı %4.9'dan %5.2'ye yukarı yönlü revize edildi.

Güncellemede esas olarak konut dışı sabit yatırım ve eyalet ve yerel yönetim harcamalarındaki yukarı yönlü revizyonlar etkili oldu. Öte yandan, tüketici harcamalarındaki aşağı yönlü revizyon, diğer kalemlerdeki yukarı yönlü etkiyi bir miktar kısıtladı. Ayrıca ithalat da aşağı yönlü revize edildi.

FED, Eylül toplantısında ABD ekonomisine dair 2023 yılı büyüme beklentisini %1'den %2.1'e yukarı yönlü revize etmişti.

Euro Bölgesi'nde enflasyon Kasım'da öncül verilere göre %2.4'e gerilerken; çekirdek enflasyon %3.6 oldu.

Euro Bölgesi'nde TÜFE Kasım'da öncül verilere göre %2.9'dan %2.4'e geriledi ve son 29 ayın en düşük seviyesinde gerçekleşti. Enflasyon aylık bazda ise %0.5 düştü. Çekirdek enflasyon aylık bazda %0.6 düştü; yıllık bazda %4.2'den %3.6'ya geriledi.

Avrupa Birliđi'nde Kasım'da enflasyonun en hızlı arttığı ülke %6.9 ile Slovakya oldu. En düşük artış ise -%0.7 ile Belçika'da yaşandı.

Euro Bölgesi'nin 2023 yılı enflasyon beklentisi %5.4 seviyesinde bulunuyor.

OECD, "Ekonomik Görünüm" raporunu yayımladı.

OECD Büyüme Tahminleri (%)												
	Küresel		Türkiye		ABD		Euro Bölgesi		Japonya		Çin	
	Eylül	Kasım	Eylül	Kasım	Eylül	Kasım	Eylül	Kasım	Eylül	Kasım	Eylül	Kasım
2023	3.0	2.9	4.3	4.5	2.2	2.4	0.6	0.6	1.8	1.7	5.1	5.2
2024	2.7	2.7	2.6	2.9	1.3	1.5	1.1	0.9	1.0	1.0	4.6	4.7
2025	--	3.0	--	3.2	--	1.7	--	1.5	--	1.2	--	4.2

OECD Enflasyon Tahminleri (%)												
	Küresel		Türkiye		ABD		Euro Bölgesi		Japonya		Çin	
	Eylül	Kasım	Eylül	Kasım	Eylül	Kasım	Eylül	Kasım	Eylül	Kasım	Eylül	Kasım
2023	--	7.0	52.1	52.8	3.8	3.9	5.5	5.5	3.1	3.2	0.5	0.4
2024	--	5.2	39.2	47.4	2.6	2.8	3.0	2.9	2.1	2.6	1.3	1.0
2025	--	3.8	--	31.6	--	2.2	--	2.3	--	2.0	--	1.5

OECD'nin yayımladığı 'Ekonomik Görünüm' raporunda 2023 Türkiye büyüme beklentisi %4.3'ten %4.5'e yükseltildi. 2024 beklentisi %2.9, 2025 beklentisi %3.2 oldu. 2023 enflasyon beklentisi %52.1'den %52.8'e, 2024 tahmini de %39.2'den %47.4'e yükseltildi.

Raporda küresel ekonominin gelecek sene 'yumuşak iniş'e' doğru ilerlediği belirtilirken; bu yıl için küresel büyüme tahmini Eylül ayında tahmin edilen %3'ten %2.9'a düşürüldü.

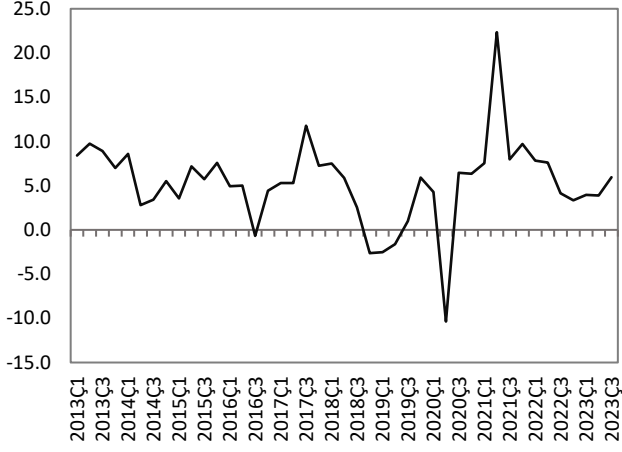
Haftalık Veri Takvimi (4– 8 Aralık 2023)

Tarih	Ülke	Açıklanacak Veri	Önceki	Beklenti
4.12.2023	Türkiye	TÜFE (Kasım, y-y)	%61.36	%61.98 (Açıklandı)
		Yİ-ÜFE (Kasım, y-y)	%39.39	%42.25 (Açıklandı)
	ABD	Fabrika Siparişleri (Ekim, a-a)	%2.8	-%2.6
	Almanya	Dış Ticaret Dengesi (Ekim)	16.5 milyar €	17.8 milyar € (Açıklandı)
5.12.2023	Türkiye	TÜFE Bazlı Reel Efektif Döviz Kuru (Kasım)	55.90	--
		ABD	Hizmet PMI (Kasım)	50.6
		ISM Hizmet PMI (Kasım)	51.8	52
	Euro Bölgesi	Hizmet PMI (Kasım)	47.8	48.2
		ÜFE (Ekim, a-a)	%0.5	%0.2
	Almanya	Hizmet PMI (Kasım)	48.2	48.7
	Fransa	Sanayi Üretim Endeksi (Ekim, a-a)	-%0.5	%0.2
		Hizmet PMI (Kasım)	45.2	45.3
	İtalya	Hizmet PMI (Kasım)	47.7	48.2
	İngiltere	Hizmet PMI (Kasım)	49.5	50.5
	Japonya	Hizmet PMI (Kasım)	51.6	--
6.12.2023	ABD	ADP Özel Sektör İstihdamı (Kasım)	113 bin kişi	128 bin kişi
		Dış Ticaret Dengesi (Ekim)	-61.5 milyar \$	-64.1 milyar \$
	Euro Bölgesi	Perakende Satışlar (Ekim, y-y)	-%2.9	-%0.9
		Almanya	Fabrika Siparişleri (Ekim, a-a)	%0.2
7.12.2023	Türkiye	Hazine Nakit Dengesi (Kasım)	-82.2 milyar ₺	--
		ABD	Haftalık İşsizlik Maaş Başvuruları	218 bin kişi
	Euro Bölgesi	GSYH (3.çeyrek, revizyon, ç-ç)	%0.2	-%0.1
		Almanya	Sanayi Üretim Endeksi (Ekim, a-a)	-%1.4
	Fransa	Dış Ticaret Dengesi (Ekim)	-8.9 milyar €	--
	İtalya	Sanayi Üretim Endeksi (Ekim, a-a)	%0	-%0.3
		Perakende Satışlar (Ekim, a-a)	-%0.3	--
	Japonya	Öncül Göstergeler Endeksi (Ekim)	108.9	--
8.12.2023	ABD	Tarımdışı İstihdam (Kasım)	150 bin kişi	180 bin kişi
		İşsizlik Oranı (Kasım)	%3.9	%3.9
		Ortalama Saatlik Kazançlar (Kasım, a-a)	%0.2	%0.3
		Michigan Üniversitesi Tüketici Güven Endeksi (Aralık, öncül)	61.3	61.8
	Almanya	TÜFE (Kasım, y-y)	%3.8	%3.2
	Japonya	Hanehalkı Harcamaları (Ekim, y-y)	-%2.8	-%3
		GSYH (3.çeyrek, yıllıklandırılmış)	%4.5	-%2.1

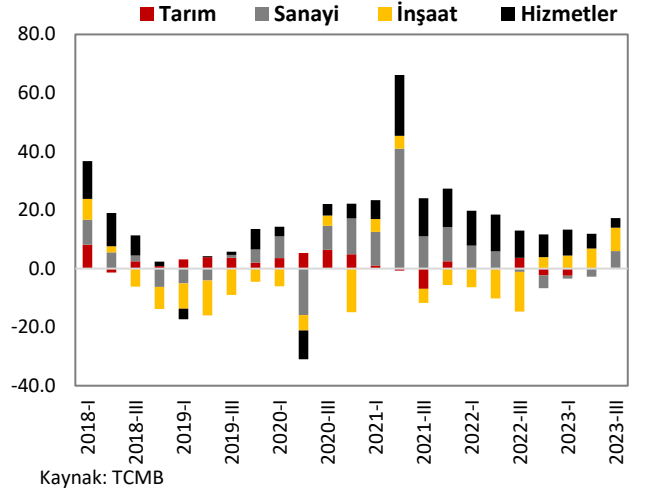
TÜRKİYE

Türkiye Büyüme Oranı

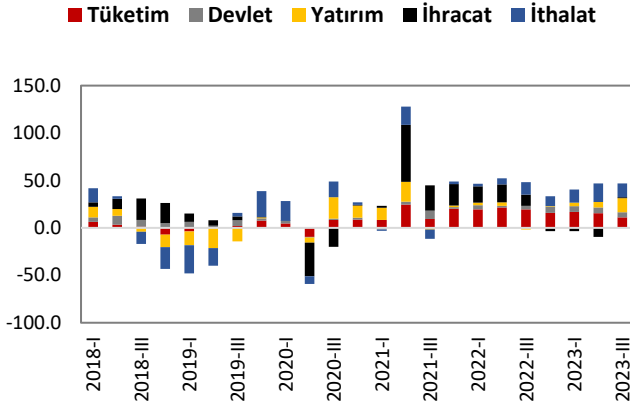
Reel GSYH (y-y, %)

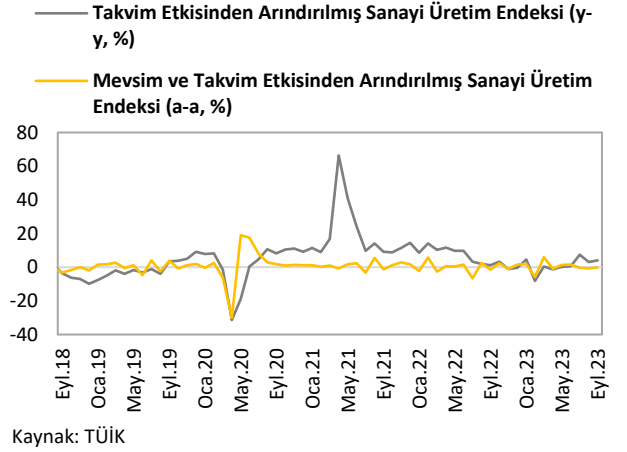
Sektörel Büyüme Hızları (y-y, %)

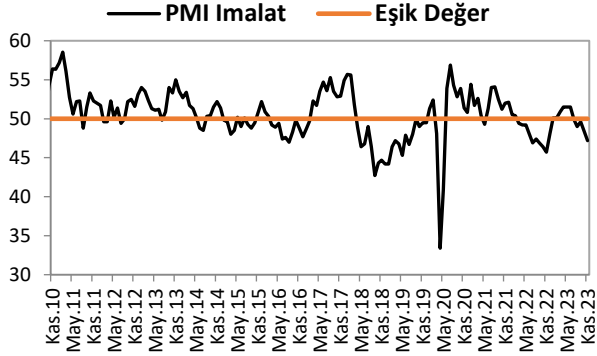
Harcama Bileşenlerinin Büyüme Hızları (y-y, %)

Sanayi Üretim Endeksi

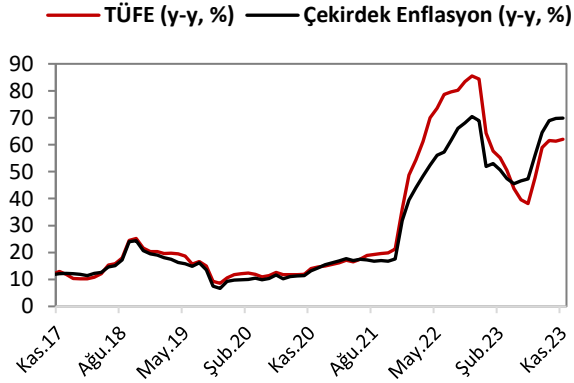
İmalat PMI

Kaynak: Bloomberg

ENFLASYON GÖSTERGELERİ

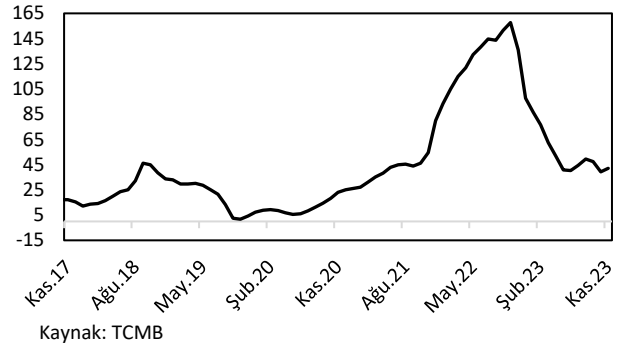
TÜFE ve Çekirdek Enflasyon

Kaynak: TCMB

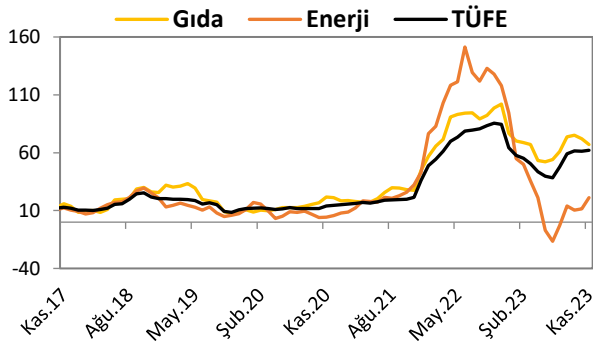
Yİ-ÜFE

Yİ-ÜFE (y-y, %)

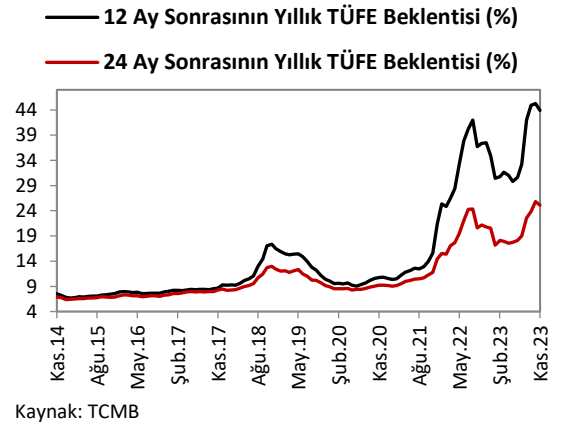
Kaynak: TCMB

Gıda ve Enerji Enflasyonu (y-y, %)

Kaynak: TCMB

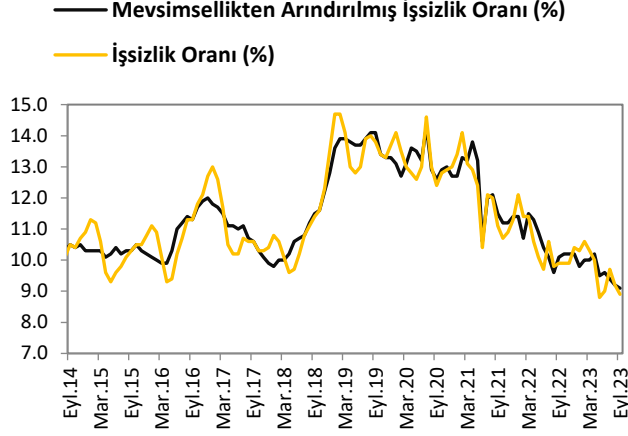
Enflasyon Beklentileri

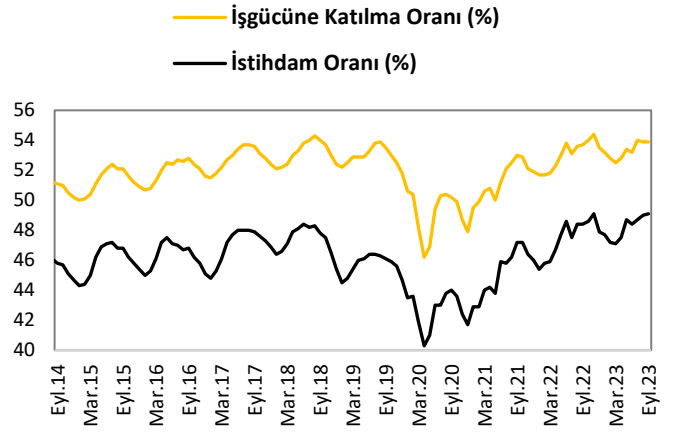
Kaynak: TCMB

İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşsizlik Oranı

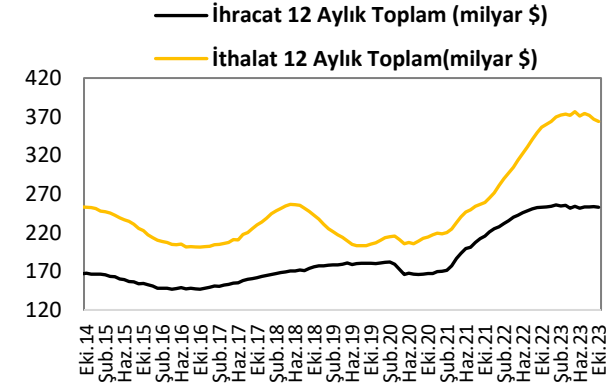

İşgücüne Katılım Oranı

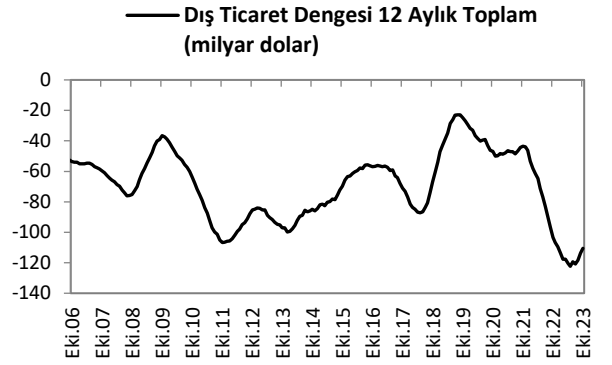

DIŞ TİCARET GÖSTERGELERİ

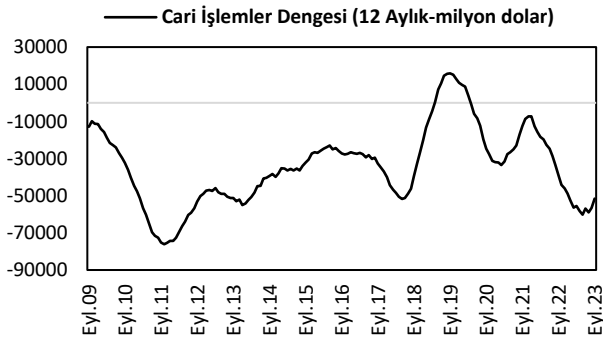
İthalat-İhracat

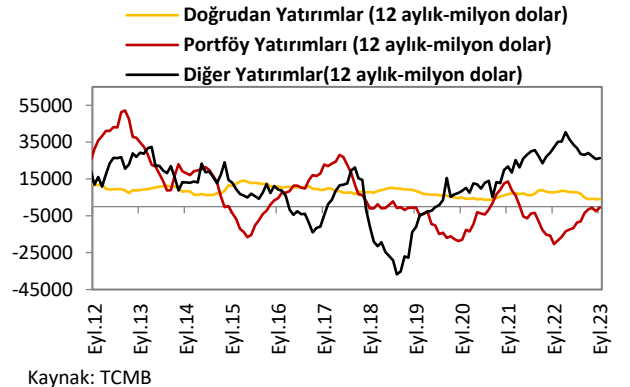
Dış Ticaret Dengesi

Cari İşlemler Dengesi

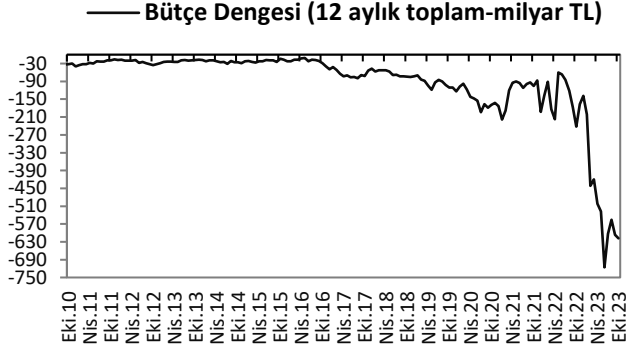

Sermaye ve Finans Hesabı

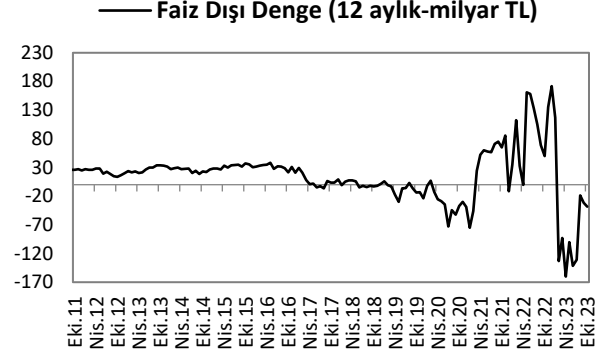

KAMU MALİYESİ GÖSTERGELERİ

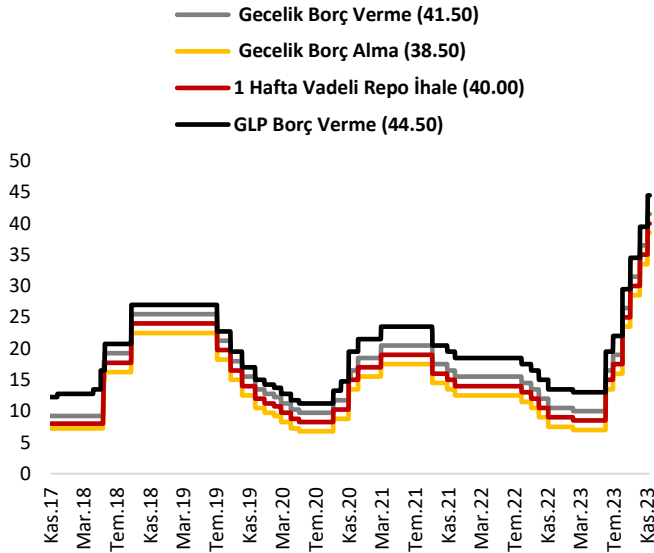
Bütçe Dengesi

Faiz Dışı Denge

TCMB Faiz Oranları

Türkiye Makro Ekonomik Görünüm

Reel Ekonomi					
	GSYH (Cari Fiyatlarla, milyon TL)	GSYH Büyüme Oranı (zincirlenmiş hacim endeksi, y-y, %)	İşsizlik Oranı (%) (mevsim etkisinden arındırılmış)	Sanayi Üretim Endeksi (y-y, %) (takvim etkisinden arındırılmış)	Kapasite Kullanım Oranı (%)
2021	7,248,789	11.0	12.0	17.5	76.6
2022	15,006,574	5.6	10.5	5.7	77.1
Son Yayınlanan	7,681,142 (2023-III)	5.9 (2023-III)	9.1 (Eylül 2023)	4.0 (Eylül 2023)	78 (Kasım 2023)
Fiyat Gelişmeleri (y-y, %)					
	TÜFE	Çekirdek TÜFE	Yİ – ÜFE		
2021	36.08	31.88	79.89		
2022	64.27	51.93	97.72		
2023 (Kasım)	61.98	69.89	42.25		
Parasal Göstergeler (Milyon TL)					
	M1	M2	M3	Emisyon	TCMB Brüt Döviz Rezervleri (Milyon \$)
2021	2,097,220	5,063,244	5,167,365	221,447	72,563
2022	3,131,103	8,218,173	8,448,655	313,343	82,904
Son Yayınlanan (24.11.2023)	4,631,376	13,050,377	13,415,838	423,678	90,997
Faiz Oranları (%)					
	TCMB O/N (Borç Alma)	TCMB O/N (Borç Verme)	TCMB Haftalık Repo		
2021	12.50	15.50	14.00		
2022	7.50	10.50	9.00		
Son Yayınlanan (04.12.2023)	38.50	41.50	40.00		
Mal Ticareti ve Cari Denge (Milyar \$)					
	Cari İşlemler Dengesi	İthalat	İhracat	Dış Ticaret Dengesi	
2021	-7.2	271.4	225.2	-46.2	
2022	-48.7	363.7	254.2	-109.5	
Son Yayınlanan	1.88 (Eylül 2023)	29.4 (Ekim 2023)	22.9 (Ekim 2023)	-6.5 (Ekim 2023)	
Borç Stoku Göstergeleri (Milyar TL)					
	Merkezi Yön. İç Borç Stoku	Merkezi Yön. Dış Borç Stoku	Kamu Net Borç Stoku		
2021	1,321.2	1,426.6	1,489.2		
2022	1,905.3	2,128.9	2,522.9		
Son Yayınlanan	2,966.8 (Ekim 2023)	3,310.1 (Ekim 2023)	3,882.6 (2023-II)		
Kamu Maliyesi (Milyon TL)					
	Bütçe Giderleri	Bütçe Gelirleri	Bütçe Dengesi	Faiz Dışı Denge	
2021 (Ekim)	131,422	114,016	-17,406	-3,106	
2022 (Ekim)	307,416	224,161	-83,254	-22,109	
2023 (Ekim)	569,211	473,750	-95,461	-28,651	
Rasyolar (%)					
	Bütçe Açığı/GSYH	AB Tanımlı Genel Yönetim Borç Stoku/GSYH	Cari Denge/GSYH		
	2.7 (2023-III)	34.0 (2023-II)	-4.5 (2023-III)		